

واکاوی سواد رسانه‌ای و تفکر انتقادی

حدیثه ادهمی صیاد محله^۱، مرضیه دهقانی^۲

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی درسی دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه

تهران، ایران

^۲ عضو هیئت علمی دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران

چکیده

با ظهور و پیشرفت فناوریهای ارتباطات و اطلاعات و تاثیر آن بر همه ابعاد زندگی بشر، جهان وارد جامعه جدیدی به نام جامعه اطلاعاتی شده است. لیکن، فناوری اطلاعات و ارتباطات بیش از هر چیز بر توسعه دانش، مهارت ها، فرهنگ و توانایی‌های انسان تاثیرگذار بوده است. آموزش‌های مبتنی بر رایانه، اینترنت و آموزش‌های مبتنی بر وب پارادایم‌های جدید و محصول فناوری اطلاعات هستند که بشریت را به سمت نوعی انقلاب بزرگ آموزشی سوق می‌دهند. به این ترتیب آموزش الکترونیکی، مهمترین عامل جهش علمی و فرهنگی محسوب می‌شود. به عبارت دیگر آموزش مجازی کلید گذر نیروی انسانی به جامعه اطلاعاتی است و گذر به جامعه اطلاعاتی با نرخ سواد رسانه‌ای، به مفهوم توانایی خواندن و نوشتن و میزان بهره‌گیری از سامانه‌های اطلاعاتی و ارتباطی، رابطه مستقیم دارد. یکی از راه‌های دستیابی و پرورش مهارت‌های تفکر انتقادی در یادگیرندگان افزایش سطوح سواد رسانه‌ای است. هدف این پژوهش، بررسی تاثیر سواد رسانه‌ای بر تفکر انتقادی است. روش پژوهش حاضر، تحلیلی- اسنادی است. بدین ترتیب با مطالعه ادبیات موضوع و تحقیقات انجام شده، ابتدا به بیان مفهوم سواد رسانه‌ای و تفکر انتقادی و مولفه‌ها و ضرورت آموزش هر یک از آنها پرداخته شده و سپس نقش سواد رسانه‌ای در تقویت تفکر انتقادی مورد بررسی قرار گرفته است. یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که سواد رسانه‌ای با تاثیر گذاری بر مولفه‌های مختلف تفکر انتقادی، می‌تواند موجب بهبود این نوع تفکر گردد.

واژگان کلیدی: سواد رسانه‌ای، تفکر انتقادی، آموزش الکترونیکی، فناوری اطلاعات و ارتباطات.